

İnsan Hakları Evrensel Bildirgenin Yıldönümü Etkinliği dolayısıyla,
TİHAK yönetimi adına, **sunum**
olarak yazıldı.

Aklın ve Bilimin Büyük Hapishanesinde Her Üniversiteye Bir Cami

Muzaffer İlhan Erdost
TİHAK/Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanı

Geçen yıl, 7 Kasım İlhan/Kitap Gününe hazırladığımız *Katalog*'a Darwin'in "*Bilgisizliğin (cehaletin) verdiği güveni, bilgi hiçbir zaman verememiştir.*" özsözünü almıştım. Bu yıl, *Mukaddime*'nin tanıtıldığı sayfada, İbni Haldun'un "*İnsanın bilgisizliği doğuştan, bilgi ise kazanılmıştır.*" özsözünü, okurla paylaştım. Ama, televizyonda bir alevi ermişinden Hazreti Ali'nin, "*Her şey bir şeydir, cehalet hiçbir şeydir!*" sözünü işitince, durakladım. Her şey olan "bir şey" ile hiçbir şey olan "cehaleti" yazmak istedim.

İşte öykümüz:

Altıncı yüzyılda hiçbir şey olan cehalet, günümüzde, bir şey olan "türban" kılığında, uzay ve astronomi bilgini Prof. Dr. Rennan Pekünlü'yü "**Evren ve Evrim**" konulu dersinden alıp Foça cezaevinin kapısına koyuyordu.

"Kaderin cilvesi!" denebilir miydi?

Cezaevine girmeye hazırlanan Prof. Dr. Pekünlü'nün, kumpasın kendine değil, laikliğe kurulduğunu söylediği konuşmasının yayımlandığı *Cumhuriyet*'te (22 Kasım 2014) "Şimdi her üniversiteye bir cami" haberi vardı. Aynı gün *Birgün*'de ise "Dini tören gibi / Saidi Nursili, ayetli Öğretmenler Günü" haberi.

"Laikliğe kumpas" neydi? "Her üniversiteye cami" ne demekti? Öğretmenler Gününde, Saidi Nursi'nin dini törene benzer bir törenle anılması ne anlama geliyordu?

Füsun İkikardeş, Pekünlü'nün yaklaşık 4,5 ay sürecek hapis cezasının öyküsünün 16 Mayıs 2012 tarihinde başladığını yazmıştı.

Aynı gün, yani 16 Mayıs 2012'de, biri İzmir'de, diğeri İstanbul'da yapılan iki sempozyum vardı. İstanbul'daki Marmara Üniversitesinde yapılıyordu ve Darwin teorisini çökerttiği iddia edilen, "Yaradılış bilimi" gibi safsatalar içeren Harun Yahya'nın "Evrime Aldatmacası" kitabı tartışılıyordu.

İkincisi, Ege Üniversitesinde Fen Fakültesi bahçesinde yapılan "Bilimsel Düşünce ve Evrim" konulu açık hava paneliydi. Eş zamanlı olarak yapılan bu panelde, **Evrimi üniversiteden kovdurma girişimlerine karşı bilimin sesi yükseltilecekti.** Prof. Dr. Rennan Pekünlü bu gerici rüzgara karşı siper olmuş, Darwin'in evrim kuramını ve materyalizmi anlatmıştı. Harun Yahya'nın kitabının ABD bağlantısına dikkat çekmiş, onun esin kaynağının ABD'deki **Yaradılış Bilimi Araştırma Merkezi (CSRC < Creation Science Research Center)**, diğerinin de **Yaradılış Araştırma Enstitüsü (ICR < Institute for Creation Research)** olduğunu belirtmişti.

"Prof. Dr. Pekünlü, eşzamanlı olarak düzenlenen iki sempozyumun yapıldığı gün F-tipi basın kumpasına uğramış, başta *Zaman* gazetesi olmak üzere, F-tipi basın, Prof. Dr. Pekünlü'nün "Fakülte binasında türbanlı öğrencileri fişledi, tutanak tutup (derslere girmelerine) izin vermedi." diye başlattıkları kara kampanyada çekilen fotoğrafı bayrak yapmışlardı." (Fusun İkikardeş, *Aydınlık*, 28 Kasım 2014.)

Prof. Dr. Pekünlü'nün anlatımı: "Şikayetçi öğrenciler, benim derslerimden sorumlu bile değillerdi. **16 Mayıs 2012 tarihinde** Cihan Haber Ajansı muhabirleri olduklarını sonradan öğrendiğim üç muhabir, beraberinde getirdikleri 7-8 türbanlı öğrenciyle provokasyon girişiminde bulunmuştu. **Üstelik o gün, C Blok kapısında, Fen Fakültesi Dekanlığının, türbanlı öğrencilerin binalara giremeyeceğine dair duyurusu** asılıydı. Bu öğrenciler engellenmiş olsaydı, o gün derse giremezler, başarısız sayılırlardı. Derse girmişler, başarılı sayılmışlardı." (*Cumhuriyet*, 22 Kasım 2014.)

"Tuzak" ve "kumpas"! Eşzamanlı iki sempozyumun gerçekleştirildiği gün, Fen Fakültesi bahçesindeki panel sırasında, bir ajanstan üç muhabir, 7-8 türbanlı öğrenciyle bahçede sahne almışlardı.

Prof. Dr. Pekünlü, 7-8 türbanlı öğrenci üzerinden, tuzağın kendisine değil, kendi şahsında laiklik ilkesine kurulduğunu söylüyor. Ama fotoğrafın karelerinde "türban" olsa da, olayın kaidesine Darwin ve evrim kuramına karşı bir düello oturtulmuş bulunuyor. Şu bilgiler önemli: "Prof. Dr. Rennan Pekünlü cezaevine girmeden önceki son gününü yine aydınlanmaya ayırdı. Bornova'da halka açık verdiği *Eöten ve Evrim* konulu dersine yüzlerce dinleyici katıldı." (*Aydınlık*, 28 Kasım 2014.) Bu haber metninden çıkarılabilecek tek sonuç, türban için Darwin'in değil, Darwin için "türban"ın alet olarak kullanılmış olmasıdır.

Daha özlü bir deyişle, 200 yıldır aklın ve bilimin gelişmesinin önüne çekilen bir tabunun yıkılması sorundur. Sorun, bu açıdan hem evrensel, hem tarihsel bir sorun olarak önümüzdedir. Darwin ve evrim

kuramı konusunda ve "türban" açısından karanlıkta bırakılmış bir iki soruyu yanıtlamamız gerekiyor:

*

İngiliz Kilisesi, doğumunun 200'üncü yılında, "yanlış anladığı, yanlış tepki verdiği, yanlış anlaşılmasına neden olduğu için", Darwin'den özür dilemişti.

Prof. Dr. Pekünlü'nün kendisine kumpas kurulacağı üniversitenin bahçesinde ve cezaevine gireceği günün öncesinde Bornova'da halka açık toplantıda yaptığı konuşmaların özünü ve esanını, Darwin'in *Türlerin Kökeni* kitabı ve *Evrim Kuramı* oluşturuyordu. *Türlerin Kökeni*, ilk kez 1859'da yayınlanmış, 1876'ya değin yedi baskı yapmıştı.

Darwin, 1844'te, kuramını geliştirdiği 200 sayfalık metnini tamamladığı zaman, botanikçi dostu Joseph Hooker'e, "(İlk baştaki görüşümün tam tersine) *hemen hemen türlerin değişmez olmadığı kanısına vardım.*" diye yazmış, "*Bu, bir cinayeti itiraf etmek gibi bir şey!*" diye de eklemişti.

Evrim kuramının yaradılış öğretisiyle çatışıklığı, Tanrının yadsınması olarak algılanmıştır ama, Darwin, *Köken*'de, "Bu kitapta geliştirilen görüşlerin bir dindarın duygularını incitmesi için hiçbir neden göremiyorum." diye yazmış, ardından da, bir Kilise adamının, kendisine "*sonunda kendi kendilerine gelişme yeteneği olan biçimlenmelerin yaratıldığına inandığını, bunun kendisini daha yüksek bir tanrı anlayışına götürdüğünü*" söylediğini eklemişti.

Darwin, evrim kuramında, bir "yaradan"ın varlığını/yokluğunu değil, bitki ve hayvan tüm canlıların "bugünkü görünümüleriyle yaratıldıkları" dinsel öğretisinin, doğasal gerçeklikle bağdaşmadığını kanıtlamıştı.

Darwin, "iki yabancı ırktan biri olan insanın, uygarlıkta, öteki yabancı ırk olan maymundan daha yüksek bir aşamaya ulaşmış olmasının nedenini, beyin güçlerinin farklılığıyla" açıklamış, insanın maymundan türediğini değil, insan ile maymunun atalarının aynı olduğunu savlamıştı.

"Medrese ehli" ve "ulema", Kuran'ı hıfz etmekle yetinmeyip, yaradılışla ilgili sure ve ayetleri irdelemiş olsalardı, islami yaradılış öğretisi ile evrim kuramı arasında, *Kutsal Kitap*'ta olduğundan çok daha fazla örtüşen ayetler bulunduğunu görürlerdi.

Kutsal Kitap'ta, Tanrı, insanları kendi suretinde "erkek ve dişi olarak bugünkü görünümüleriyle" yaratmıştır. *Kuran*'da, Allah insanı topraktan yaratmıştır (Rum, 20). Ama, *Kutsal Kitap*'ta olduğu gibi "bir günde" değil, bugünkü görünümüyle olduğu gibi değil, evrim kuramında olduğu gibi,

"halden hale geçirerek" (İnsan, 2) yaratır.

"İnsanları topraktan yaratan" Allah, "*insanın yaratılışına çamurdan başlamış*", "*topraktan oluşan bir özden*", sonra bir sperm den yaratmış, sonra çiftler haline getirmişti. (Fatır, 11; Nahr, 4; Rum, 20; Secde, 7; Muminun, 12.)

Bir başka deyişle, yeniden kuruluştta, "*bel ile kaburgalar arasında çıkan bir sudan*" (Tarık, 7) onun neslini usareden, sperm den, yani tek hücre den başlatır, embriyodan doğuma, evrim sürecine koşut bir süreç ayetlerde yer alır.

Evrim kuramı ile Kuran'ın yaratılış öğretisinin örtüştüğünü savlamak, ya da evrimi, Kuran'ın bilgileriyle açıklamak gibi bir düşüncemiz yok doğal ki... Ama esas olarak, insanı, topraktan, sonra topraktan oluşan bir özden yaratan, sonra onu bir "damlacık" yapan, o damlacığı embriyoya dönüştüren, sonra o embriyoyu bir et parçası haline getiren, kemiğe et giydiren, sonra onu bir başka yaratışta yeniden kuran, kısacası "*insanı halden hale geçiren*" "*yaratıcıların en güzeli Allah'ın yüce kudret ve sanatı*"nı (Muminun, 12-14), medrese ehli ve ulema görmekten malul olduğu gibi, sperm den (zigota) ve (zigottan) embriyoya, ana karnında geçirilen tüm süreçlerin, bir tek prototipden insana değin geçirdiği aşamaların, tek hücreli den evrimleşerek insana ulaştığı milyarlarca değişimin kaba bir "özeti"nin Kuran'da günlük dilde somutlaştığını, ehl-i medrese ve ulema görmekten uzak bulunuyor.

"Darwin'i Şeriatın Süzgecinden Süzme" adlı yazımdan aldığım bu pasajları, şu paragrafla bitireceğim:

"Her resulü, halkına açık seçik beyanda bulunması için kendi toplumunun diliyle gönderen" (İbrahim, 4) ve "akılları çalıştırmak için Kuran'ın Arapça indirildiğini" (Yusuf, 1) belirten ayetler gözardı edilerek, zihinsel gelişmelerini tamamlamamış çocuklara, özellikle de kız çocuklara, tek bir ayetini bile anlayamadıkları Kuran'ı ezberleterek, onların akıllarının karartılmasına, bilinçlerinin köreltilmesine siyasetin sahne yapılması, bilimi islamlaştırma politikası olarak gündemde bulunuyor.

Tuzak ve kumpas'ın arkasında, bence ilkin bu sorun yatıyor.

*

Metnimizin başına dönersek, "Laikliğe kumpas neydi?", "Her üniversiteye bir cami!" ne demektir?, Başöğretmen Kemal Atatürk'ün anısına düzenlenen Öğretmenler Gününün, Saidi Nursi'yle ve dini törenle anılması ne anlama geliyor? sorularına yanıtlar aramıştık.

"Üniversiteye cami ne demektir?" sorusunu, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez şöyle yanıtlamıştı:

"Türkiye'de yaklaşık 20 milyon genç var. Bu gençlerimize ulaşmak istiyoruz. Şehirlerdeki üniversite camilerini önemsiyoruz. Bu camilerde gençlerle iletişim kuracak din görevlileri hizmet verecek. Onların manevi yönden gelişmesini, camilerden istifade etmesini istiyoruz." (Cumhuriyet, 22 Kasım 2014.)

Gazetelerdeki haberlerin başlıklarına göre, "80 üniversiteye cami" ya da "Her üniversiteye bir cami" söyleminde örtük duran "cami", halkın beş vakit ibadet için biraraya geldiği, namaz kıldığı cami değil, Saidi Nursi'nin, Cami'ül Ezher'e eş olma tasavvuruyla önerdiği, Medresetü'z Zehra'dır, Medresetü'z Zehra'nın ulema ve şeyhlerin postlarını sereceği bir köşesi, yani zaviye'dir.

Bir anlatıma göre, 1890'larda, Van'dan İstanbul'a Saidi Nursi, "mekteplere din dersi, medreselere fen dersi konulmasını" önermek için gelmiştir. Bir anlatıma göre, İstanbul'a, "Şarkta dar-ül fünun" (üniversite) açılması amacıyla gelmiştir. Bu üniversite, Medresetü'z Zehra'dır.

Saidi Nursi'nin kalp ve kafa bütünlüğüyle karakterize ettiği ideal talebenin yetişeceği Medresetü'z Zehra, "bir menzili mektep, bir hücresi medrese, bir köşesi zaviye, salonu dahi hepsinin toplantı yeri olan kompleksten oluşacak medrese, mektep ve tekke arasında ittifakı (birliği) sağlayacaktır. Bu "birlik" ise "En evvel müşid-i umumi olan, ulema ve meşayih (şeyhler) ve **talebeyi şeriat namına iftihada davet eden**" bir birlik olacaktır.

Saidi Nursi, "ehl-i medrese, ehl-i mektep, ehl-i tekke"den oluşan bu komplekste, mekteplerde din bilimlerinin ve medreselerde gereksiz duruma gelmiş olan eski bilgilere karşılık yeni bilimlerin okutulmasını, **tekkelerde de geniş ve derin bilgi sahibi ulemanın bulunmasını**" önerecektir.

Bir menzili mektep, bir hücresi medrese, bir köşesi zaviye (tekke) olarak nitelenen bu komplekste, "geniş ve derin bilgi sahibi ulemanın bulunacağı" zaviye, bugün "her üniversiteye bir cami" söylemindeki "cami"dir.

Burada "geniş ve bilgi sahibi ulemanın", "mektep ehli ile medrese ehlini birliğe çağırmasının" yanında, Saidi Nursi, yeni fen bilimlerinin, ahlaken **kokuşmuş mektepliler** tarafından (şimdiki değerlendirmeyele anarşist olarak yetişen okullular) tarafından değil, "bozulmamış, bu sebeple, halkın itimat ve sevgisini muhafaza eden (Erdoğan'ın da söylediği gibi) ulema ve medreseler kanalıyla, yani din bilginleri ve şeyhler tarafından", **şeriat süzgecinden süzülerek alınmasını önerir.**

Sorunun ikinci püf noktası da buradadır.

Bediüzzaman'dan Çözümler kitabının yazarı İbrahim Canan, "Bediüzzaman'ın, millete mal edilmesi gereken yeni bilimlerin,

medrese uleması aracılığıyla alınmasını istemekle, fizik, kimya gibi ilimlerin, 19. yüzyıldan itibaren ortaya çıkan sosyoloji, antropoloji, etnoloji gibi her çeşit beşeri bilimlerin sömürge ilmi olmaları nedeniyle millileştirilemeyeceği için ulema ve şeyhler tarafından şeriat süzgecinden süzülmesi gerektiğini, süzülmezlerse zararlı olacağını belirttiğini" yazacaktır.

"Vicdanın ziyası" ile "akıl nuru"nu, "din ilimleri" ile "medeniyet fenleri"nin birlikte alınmasını/okutulmasını öneren eski Said'e karşı, yeni Said, İngiliz ortodoks bir aileden gelen nurcu hamfendi Meryem Weld'in sözleriyle, "bir tarafa vahiy ve dini, diğer tarafa akıllı, bilimi ve felsefeyi koyarak, akıl, bilimin ve felsefenin, din ve vahyin emrinde ve hizmetinde olması gerektiğini görmüş ve dine itaat etmeyen fen ve bilimi yadsımıştı." (Meryem Weld, *İslam, Batı ve Risale-i Nur*, İstanbul 1981, s.35, 83)

Geniş ve derin bilgi sahibi ulemanın, mektep, medrese ve tekkeden oluşan komplekste, müstemleke bilimleri olan fizik, kimya gibi, sosyoloji, antropoloji gibi, toplumbilim gibi bilimleri şeriat süzgecinden süzecek olan ulemanın, bugün, üniversitelere kondurulan camilerde görevlendirilecek din adamları olacağı açıktır. Ama bilimi şeriat süzgecinden süzmek yeterli olmayacak, din ve vahiyle çelişen, bunlara itaat etmeyen akıl, bilim ve materyalist öğreti, reddedilecektir. Doğal ki bilim adamlarını dinsel öğreti üzerinden hizaya getirecek de derin bilgili din adamları olacaktır. Üniversiteye caminin anlamı buradadır. Üniversiteye cami, üniversiteyi medreseleştirme, bilimi ve akıllı dinsel inancın kafesine hapsedmektir. Sorun da buradadır, gençlerin namaz kılıp dua etmesinde değil.

Üniversitelere inşa edilmekte olan "cami"lerin yeri nedir diye sorulacak olursa, yineleyelim, Saidi Nursi'nin, "bir menzili mektep, bir hücresi medrese, bir köşesi zaviye" olan Cami-ül Ezher'e eş tasavvur edilen Medreset-üz Zehra'dır. Medreset-üz Zehra'nın bir bölümü, medrese ve mektep talebelerini şeriat namına ittihadada davet edecek olan mürşid-i umumi ulemanın ve şeyhlerin postunu serdiği zaviye, üniversiteye yapılmakta olan camidir. Bir başka deyişle, üniversiteye yapılacak bu cami, aslında cami değil ulemanın postunu sereceği tekkedir. Akıl, bilim, materyalist öğreti, din ve bilimin denetiminde, bilim adamı ulema ve şeyhlerin emri altına alınacaktır.

*

"Her üniversiteye bir cami!" haberi üzerine görüşünü açıklayan Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Prof. Dr. Tahsin Yeşildere,

"Üniversiteler AKP'nin siyasi vesayeti altına girdi. Bundan önce askeri vesayetin altındaydı. Şu anda son rektör atamalarının YÖK'ün tamamıyla kendi düşüncelerinden insanlardan oluşması, dekanların yüzde 80-90'ının kendi siyasal göstergeleri doğrultusunda olmaları, üniversitelere camilerin yapılması, sünni islam değerlerinin üniversite üzerine çökmüş olduğunu gösterir." sözleriyle, eğitimin dinselleşmesi, bilimin islamlaşması, islamlaşmakla kalmayıp tarikatlaşması ve cemaatleşmesi konusunda bir kumpas açıklanırken, **paralel bir programın varlığı** da duyumsatılmıştı.

Bu program, varlığından o güne değin haberimiz olmayan, 65 ilde örgütlenmiş bulunan Şuurlu Öğretmenler Derneğinin Genel Başkanı İsmail Akkiraz tarafından basına açıklanmış olan (sanırız) AKP programıydı.

Kemal Atatürk'ün "ulusun **ortak düşüncesi ve isteğine** uygun olarak ulusal, laik, çağdaş, **tek ve bütün** bir eğitim anlayışını yaşama geçirecek olan Eğitim Birliği Yasası'nın", Şuurlu Öğretmenler Derneği Genel Başkanına göre "Türkiye'de uygulanan bu eğitim modelinin, bize ve bizim milli ve manevi değerlerimize ait bir model olmadığını", "uygulanmakta olan bu modelin maneviyatçı değil, materyalist ve batıcı olduğunu", "**bizi bitirmek ve yoketmek isteyenlerin bize dayattıkları bir model olduğunu**" savlamıştı.

Kız-erkek öğrencilerin aynı sınıfta eğitim görmelerinin nesilleri ifsat anlamına geldiğini, okulların, kız ve erkek okulları olarak ayrılmalı gerektiğini savlayan Akkiraz, (a) "**Bütün ders kitaplarının** Kuran'a göre bir daha (yeniden) yazılmasını"; (b) "İnsanlığın günümüzde derin bir bunalım içersinde olduğunu, bu bunalımın temelinde, **islamsız olarak inşa edilmiş bir dünya düzeni bulunduğunu**"; (c) "**Dünyanın yeniden ve islamlı inşası için, yeni fetihlere ve fatihlere** muhtaç hale geldiğimizi" ileri sürmüştü. (Sol gazete, 26 Mayıs 2013.)

Fetih de, fatih de eyerlenmiş at üstünde beklemedeydi. Kendi partisinin bir milletvekilinin sözleriyle "**dünya liderliği kabiliyetinde ve Allah'ın bütün vasıflarını kendisinde toplayan bir lider olarak**" (Aydınlık, 17 Ocak 2014) Recep Tayyip Erdoğan, daha İstanbul Belediye Başkanırken (12 Aralık 1997'de) *Siirt*'te sunduğu manifestosunda, "**Kardeşlerim,**" demişti, "**şunu bilin ki, altı asır nasıl üç kıta yedi iklime hükmettiyse, Allah'ın izniyle, yeniden üç kıta yedi iklime hükmedeceğiz.**"

Niçin? İslamsız olarak inşa edilmiş dünya düzeninin yeniden ve islamlı inşası için...

Fetih fetihtir...

Fatih fatihtir...

Üç kıta, yedi iklime hükmetmeye Irak'la başlayacaktık;
Libya'yı taşıyacaktık; Mısır'da o şeye bulaşacaktık; Suriye'de
taçlanacaktık.17 Aralıkta filan alttan-üstten haşlanacaktık.

Olmayacak, güle oynaya Pekünlü'yü cezaevine koyacaktık.

Aklımdan Nazım'ın dizeleri geçiyor:

*Serez çarşısı kör
Serez çarşısı kapatmış elleriyle yüzünü*

10 Aralık 2014